

Alle-Dag-Kerk, 5 augustus 2015

Voorganger: Ds.D.J.(Dirk-Jan)Thijs, Amsterdam

'Een voorbijganger op de Weg' n.a.v. Handelingen 24: 10-14

Inleiding tot de Schriftlezing:

In de passage die we lezen uit de Bijbel ontmoeten we Paulus die 's nachts door een garnizoen Romeinse soldaten naar Caesarea is overgebracht, een kustplaats in Israël. Een hooggeplaatste Romeinse officier heeft dat besloten. Hij had gehoord dat de Joodse leiders een aanslag tegen Paulus beraamden. Paulus moet nu voor de Romeinse gouverneur verschijnen, Felix genaamd.

Handelingen 24: ¹⁰ Toen de procurator Paulus toeknikte ten teken dat hij het woord mocht voeren, sprak hij als volgt: 'Ik weet dat u al vele jaren rechtspreekt over het Joodse volk, en daarom verdedig ik mijn zaak in goed vertrouwen. ¹¹ U kunt u ervan vergewissen dat ik pas twaalf dagen geleden naar Jeruzalem ben gegaan om daar God te aanbidden. ¹² Ik heb in al die tijd nooit een debat uitgelokt of een volksoploop veroorzaakt, niet in de tempel, niet in de synagogen en ook niet elders in de stad. ¹³ Mijn aanklagers beschikken over geen enkel bewijs voor hun beschuldigingen. ¹⁴ Maar wel wil ik hier verklaren dat ik overeenkomstig de Weg, die zij een sekte noemen, de God van onze voorouders dien en dat ik geloof in alles wat in de Wet en de Profeten geschreven staat.'

Mensen hier in de kerk en luisteraars waar u ook bent,

'Vele wegen leiden naar Rome'. Het is een uitdrukking om aan te geven dat er veel manieren zijn om je doel te bereiken. Deze zegswijze gaat terug tot het begin van onze jaartelling - het hoogtepunt van het Romeinse Rijk. De Romeinen waren de eersten die een netwerk van wegen aanlegden. Dat was ook wel nodig binnen dit immense keizerrijk. Schattingen over de lengte van het Romeinse wegennet lopen uiteen van 80.000 tot 120.000 km. Deze wegen hadden vooral een *militaire* functie. Als ergens in het Rijk een opstand uitbrak, was het van belang dat het Romeinse leger er snel bij was. De wegen waren daarom zo recht mogelijk, want de wagens die door de Romeinen gebruikt werden waren niet erg wendbaar. Na het verval van het Romeinse Rijk bleef men veel van de door de Romeinen aangelegde wegen gebruiken. Sommige wegen zijn er zelfs nog - tot op de dag van vandaag.

De apostel Paulus, stichter van een aantal christelijke gemeenschappen in de eerste eeuw, zal weldra zelf ook op weg zijn naar Rome. Als gevangene. Maar nu bevindt hij zich nog in Caesarea, in Israël. Hij is daar heen gebracht door Romeinse soldaten om verhoord te worden door Felix, de gouverneur. Eerder was hij in Jeruzalem opgepakt door de Joodse leiders. Ze beschuldigden hem ervan een opschudding in de Tempel veroorzaakt te hebben. En er is zelfs een plan om hem te vermoorden. Maar dat blijft niet geheim. Omdat Paulus een Romeins staatsburger is, besluit men hem (omwille van zijn eigen veiligheid) af te voeren naar Caesarea.

Als Paulus zich dan moet verantwoorden voor Felix zegt hij: *ik verklaar dat ik God dien overeenkomstig de Weg!* Een opvallende uitdrukking! *De Weg*: als een omschrijving voor het christelijk geloof. *Mensen van de Weg*: zo werden gelovigen in Jezus Christus genoemd voordat de benaming 'christenen' gebruikelijk werd.

Opmerkelijk: in dat Romeinse rijk met zijn enorme wegennet vormt die verwaarloosbare minderheid van christenen de 'mensen van de Weg'! *Zou niet met meer recht de Romeinen deze naam gegund moeten worden?* Ja, maar dan betreft het de gewone weg. De weg waarop soldaten voort marcheren. De weg waarbij het gaat om het verkrijgen en behouden van de macht. De weg waarop je het voor het zeggen hebt.

Bij Paulus gaat het om de Weg met een hoofdletter. Die Weg volgen houdt voor hem in : de God van zijn voorouders dienen. Dat klinkt nogal traditioneel, misschien zelfs onpersoonlijk. *Vraagt niet iedere tijd om een eigen invulling en beleving van het geloof? Dat Godsbeeld van de voorouders, is dat nog wel actueel? Iedere nieuwe generatie weet toch zoveel meer?*

Paulus ziet het anders. Hij ziet zichzelf in een lange rij van gelovigen, die 'de Weg' bewandelen. De nadruk ligt niet op de gelovigen - *zij zijn voorbijgangers* - maar op de Weg. De Weg die gelegd is in de geschiedenis, van het allereerste begin af. Een weg die ouder is - veel ouder - dan de weg naar Rome.

Die Weg, dat is voor Paulus: gelooven in alles wat in de Wet en de Profeten staat. In de Bijbel is dat kortschrift voor *heel het Oude Testament*, het eerste deel van de Bijbel. Dat was tegelijk *de hele Bijbel* in Paulus' dagen. 'Gelooven in alles wat in de Bijbel staat'. *Ook dan denk je: kan ik dat wel? Er staan toch ook hoofdstukken in de Bijbel die je liever niet leest, over geweld en andere ellendige dingen? Of verhalen die je ronduit onwaarschijnlijk lijken? Is dat niet fundamentalistisch: te geloven in alles wat in de Bijbel staat?*

Toch belijdt Paulus het hier heel eenvoudig tegenover deze Romeinse machthebber. Hij gelooft overeenkomstig de Weg. De Weg van God in de generaties. Daarover kom je inderdaad het meeste te weten vanuit de Bijbel. De Joodse *aanklagers* van Paulus beschuldigen hem: *jullie zijn een sekte!* In onze taal heeft dat woord 'sekte' een nare bijmaak gekregen. Iets extreems, iets fanatieks, iets rondom een dominante leider, kortom iets engs. Iets waarvan je beter op afstand kan blijven. In de oorspronkelijke taal staat hier een woord dat is afgeleid van het woord 'kiezen'. Een 'sekte' is (in de oorspronkelijke betekenis) niet meer dan een partij met eigen opvattingen. Maar Paulus verklaart zich een man van de Weg en niet van de sekte.

Helaas heeft het christendom in de geschiedenis vaak *sektarische trekken* gehad. Bepaalde leerstellingen en dogma's werden door mensen gekozen en vaak werd daarin reden gezien zich af te splitsen van andere christenen. Dat is wel het grote verschil tussen de Weg en een sekte. Op de Weg valt niets te kiezen. Want het is de Weg van God. En soms begrijp je die niet. En dat is logisch, want God is groter dan de mens. Bij een sekte kan je kiezen. Je kan meer een 'geloof op maat' samenstellen. Zodat het beter past.

Toch is het de vraag of we de keuzes niet beter aan God over kunnen laten. God die zijn Weg in de geschiedenis van mensen legt. De Weg die in zijn Zoon Jezus Christus wel heel zichtbaar werd. Hij die zei: 'Ik ben de Weg'. En daarmee ook de Waarheid en het Leven.

Het is de Weg die Paulus ontdekte. De Weg die er al lag toen hij een vervolger van mensen van de Weg was. Het is een Weg die er nog steeds ligt. Die Weg is Jezus, die zegt: *volg Mij en word behouden!*

Amen